

Besedilo in fotografije: Bernarda Strgar Satler

Trajnice med vrtnicami

Grede z vrtnicami velikokrat izgledajo kot množica stebel z bolj malo listja in veliko cvetov. Gola in s trni obraščena stebela niso lepa, hkrati pa je med vrtnicami zaradi trnov zelo težko tudi pleti. Poleg tega cvetijo vrtnice predvsem poleti, tako da izgledajo grede spomladi in jeseni kar nekoliko prazne.

Da bo greda z vrtnicami izgledala večji del leta bolj polna in privlačna, mednje vse pogosteje sadimo tudi trajnice in

čebulnice. S pokrovnimi trajnicami se izognemo nadležnemu pletju, saj le-te hitro prerastejo tla okoli vrtnic, hkrati pa z njimi zakrijemo stebela vrtnic. S prmer-nim izborom trajnic še dosežemo, da bo na gredi cvetelo tudi spomladi in jeseni.

Katere trajnice so primerne za sajenje med vrtnice?

Na mešani gredi vrtnic in trajnic so vrtnice tiste, ki imajo glede velikosti in barve cvetov vodilno vlogo. Trajnice s svojo

obliko rasti, listi in ponavadi manjšimi cvetovi umirjenih barv le poudarjajo cvetje vrtnic in jim nudijo ozadje. Tako pridejo še bolj do izraza. Trajnice med vrtnicami se večkrat odlikujejo po lepih listih, posebej uporabne so tiste s srebrnkastimi. Spoznajmo nekaj takih trajnic, ki bodo polepšale gredo z vrtnicami in jo hkrati naredile bolj enostavno za vzdrževanje. Lastnosti teh trajnic so še posebej navedene v tabeli.

▲ *Stachys lanata*, čišljak, volnatec – med vrtnice ga sadimo zaradi vednozelenih listov, ki so dlakavi in srebrne barve.

▲ *Ophiopogon planiscapus* 'Nigrescens', kačja brada, s skoraj črnimi listi med rdečimi vrtnicami

▲ *Nepeta fassenii* 'Six Hills Giant', mačja meta – trajnica, ki jo med vrtnicami zasledimo najpogosteje. Brez prestanka cveti celo poletje. Je aromatična trajnica, ki privablja množico metuljev.

▲ *Agastache foeniculum* 'Blue Fortune', mehiški ožep – je trajnica, ki se odlikuje po vijolično modrih socvetjih, ki celo poletje privabljajo čebele in metulje. Med vrtnicami je posebno zanimiva tudi zaradi pokončne oblike rasti in lepih zelenih listov.

Vrtnice so skupina vrtnih rastlin, ki jih gojimo predvsem zaradi prečudovitih cvetov, ki se odpirajo v poletnih mesecih. Oblika rasti večine vrtnic, izjema so pokrovne vrtnice, grmaste vrtnice in vrtnice vzpenjalke, pa ni posebej lepa.

▲ Materina dušica z rumenimi listi, *Thymus citriodorus* 'Aureus', služi kot pokrovna rastlina pod rumenocvetno vrtnico.

▲ *Allium tuberosum*, kitajski drobnjak – je dišavnica, ki jo uporabljamo tudi v okrasne namene. Cveti v drugi polovici poletja, ko jeseni cvetoče trajnice še ne cvetijo in tako lepo dopolnjujejo cvetove vrtnic.

***Agastache foeniculum* 'Blue Fortune', mehiški ožep** – je trajnica, ki se odlikuje po vijolično modrih socvetjih, ki celo poletje privabljajo čebele in metulje. Med vrtnicami je posebno zanimiva tudi zaradi pokončne oblike rasti in lepih zelenih listov. Cveti nepretrgoma od junija do pozne jeseni. S svojimi aromatičnimi listi in cvetovi preganja tudi uši, ki so tako značilne za vrtnice. Primeren je za sajenje med višjerastoče vrtnice.

***Alchemilla mollis*, mehkodlaka plahitica** – odlikuje se po svetlo zelenih listih z valovitim robom, na katerih se zadržuje kapljice vode in rose. To jim daje še poseben čar v zgodnjih poletnih jutrih in po dežju. Cvetovi so drobni, svetlo rumeni in so junija nenadomestljivi v svežih šopkih. V šopkih so posebej lepi v kombinaciji s cvetovi potonik in seveda vrtnic. Po prvem cvetenju oziroma na začetku julija lahko mehko dlako postrizemo skoraj do tal. Kmalu bodo pognali mladi listi, ki bodo lepa spremljava do pozne jeseni. Če je ne postrizemo, listi velikokrat postanejo rjavi in neugledni. Mehkodlako plahitico sadimo med rdeče ali rožnate vrtnice.

***Allium tuberosum*, kitajski drobnjak** – je dišavnica, ki jo uporabljamo tudi v okrasne namene. Listi so suličasti in ploščati, socvetja so bele barve. Pri kitajskem drobnjaku je zanimiva oblika rasti in socvetij kakor tudi čas cvetenja. Cveti namreč v drugi polovici poletja, ko jeseni cvetoče trajnice še ne cvetijo in tako lepo dopolnjujejo cvetove vrtnic.

***Artemisia ludoviciana* 'Valerie Finnis', okrasni pelin** – pelin je zanimiv med vrtnicami predvsem zaradi srebrnih listov, ki nudijo lepo ozadje za še tako živo barvo vrtnic. Cvetovi pri pelinu so rumenkasti, lahko bi rekli, da so po okrasni vrednosti brez večjega pomena. Pomebni so predvsem listi. Poleg omenjene sorte in vrste poznamo tudi druge okrasne peline, ki jih ravno tako lahko uporabljamo za sajenje med vrtnice ali trajnice. Med nižjimi vrstami je primerna predvsem *A. stelleriana*.

***Calamintha grandiflora*, čober** – je nižjerastoča trajnica, ki se odlikuje po lepih zelenih listih, ki že na začetku poletja dobijo rožnat pridih. Cvetovi so drobni, vijolično rožnati in so lepa dopolnitev belim, rožnatim in rdečim vrtnicam. Poleg nižjerastočega čobra poznamo tudi vrsto *C. nepeta*, ki zraste višje. Po obliki rasti ni tako zgoščen, drobni cvetovi so blede rožnati. Je aromatična trajnica, ki privablja čebele in metulje ter odganja uši.

***Campanula poscharskyana*, zvončnica** – je nizkorastoča trajnica, ki jo sadimo predvsem na rob grede z vrtnicami. Odlikuje se po lepih zelenih listih in modrih cvetovih. Razraste se v lepe blazine. Med vrtnice lahko sadimo tudi višjerastoče zvončnice, kot je *C. persicifolia*, ki cveti nekoliko pred začetkom cvetenja večine vrtnic, ali katero izmed poznejše cvetočih vrst. Zvončnice cvetijo predvsem belo in v različnih odtenkih modre. Nekaj jih je tudi rožnatih.

***Geranium*, krvomočnica** – krvomočnice so zelo širok rod trajnic z veliko vrstami in sortami. So odlične pokrovne rastline, ki se odlikujejo predvsem po lepih listih, nekatere tudi po cvetovih. So izjemno raznolik rod od nižjerastočih za skalnjake in tistih, ki rastejo predvsem v senci, do drugih, ki so odlične spremljevalke vrtnic. Posebno lepe med vrtnicami so *G. renardii* 'Phillipe Vapelle' z vijoličnimi cvetovi s temnimi žilami in posebno lepimi listi. Ta sorta cveti pred vrtnicami, pozne-

Trajnice Strgar
 Suhadolčanova 6
 1231 Ljubljana Črnuče
 Slovenija
 Tel: (01) 561 20 89
<http://www.trajnice-strgar.si>
 Trajnice pošiljamo tudi po pošti.

▲ *Artemisia ludoviciana*, okrasni pelin – pelin je zanimiv med vrtnicami predvsem zaradi srebrnih listov, ki nudijo lepo ozadje za še tako živo barvo vrtnic. Na fotografiji med trajnicami.

je pocvita. Krvomočnica, ki cveti celo poletje v modri barvi, je *G.* 'Brookside'. Krvomočnica v rožnati barvi, primerna za sajenje med vrtnice, je *G. x cantabrigien-*

se 'Berggarten', v beli pa *G. x cantabrigiense* 'Biokovo'.

***Gypsophilla paniculata*, sadrenka, šlajer** – trajnica, ki jo uporabljamo predvsem za rezano cvetje, posebno lepo pride do izraza posajena med vrtnicami. Množica drobnih belih ali rožnatih cvetov deluje kot meglica, ki poudarja lepoto cvetov vrtnic. Poznamo tudi novejšje sorte, ki se odlikujejo po večjih, polnih cvetovih.

***Lavandula angustifolia*, sivka** – sivka med vrtnicami izgleda posebej lepo. Sivo modri listi in modro vijolični cvetovi so idealni za družbo rdečim, oranžnim, rumenim, rožnatim, belim – torej vrtnicam skoraj vseh barvnih odtenkov. Sivka privablja tudi čebele in metulje, s svojo aromo pa odganja uši.

***Nepeta fassenii* 'Six Hills Giant', mačja meta** – trajnica, ki jo med vrtnicami zasledimo najpogosteje. Odlikuje se po sivo modrih listih in drobnih modrih cvetovih. Brez prestanka cveti celo poletje. Za lepšo rast jo je priporočljivo julija nekoliko porezati. Je aromatična trajnica, ki privablja množico metuljev.

***Potentilla atrosanguinea*, petoprstnik** – petoprstnike poznamo predvsem kot grmovnice. Le nekaj poznavalcev trajnic ve, da nekatere vrste uvrščamo tudi med trajnice. Te se odlikujejo predvsem po lepih listih, ki nekoliko spominjajo na listje jagod. Pri omenjeni vrsti so listi nekoliko

dlakavi in srebrne barve. Lepi so vse leto. Cvetovi so živo rdeči, vendar so zanimivi le krajše obdobje.

***Stachys lanata*, čišljak, volnatec** – med vrtnice ga sadimo zaradi vednozelenih listov, ki so dlakavi in srebrne barve. Je lepa pokrovna rastlina, ki ob pravilni oskrbi dolgo časa lepo uspeva na enem mestu. Je hitrorastoča trajnica, pri kateri je za lep izgled potrebno, da liste enkrat do dvakrat letno nekoliko razredčimo. Tako bo ostala lepa večino rastne dobe in bila odlična spremljevalna rastlina vrtnicam.

***Veronica incana*, jetičnik** – odlikuje se po srebrnih listih, ki rastejo pritlehno, in modrih socvetjih, ki zrastejo nad nizkimi listi. Cveti le enkrat, junija, potem ostanejo lepi listi. Poleg omenjenega jetičnika med vrtnice sadimo tudi višje vrste oziroma sorte, kot so *V. longifolia* in *V. spicata*.

Poleg opisanih trajnic med vrtnice sadimo še mnoge druge. Naj omenim še ostrožnike (*Delphinium*), naprstece (*Digitalis*) – take kombinacije velikokrat vidimo na angleških vrtovih –, žajbelj (*Salvia officinalis* s sortami 'Icterina', 'Purpurascens', 'Berggarten'), sreteno (*Geum*). Ne smemo pozabiti tudi na čebulnice, ki so na mešani gredi med vrtnicami in trajnicami posebno pomembne v pomladanskih mesecih.

LATINSKO IME	SLOVENSKO ME	LEGA	GOSTOTA (št. rastl./m ²)	RASTIŠČE	ČAS CVETENJA	VIŠINA (cm)	BARVA
<i>Agastache foeniculum</i> 'Blue Fortune'	mehiški ožep	S	5–7	suho ali vlažno rastišče	VI–IX	80	modra
<i>Alchemilla mollis</i>	mehkodlaka plahtica	S, PS	5–7	vlažno rastišče	VI–VII	40	rumena
<i>Allium tuberosum</i> 'Neko'	kitajski drobnjak	S, PS	6–9	suho ali vlažno rastišče	VII–X	50	bela
<i>Artemisia ludoviciana</i> 'Valerie Finnis'	pelin	S	5–7	suho rastišče	VI–VIII	50	rumenkasta, sivi listi
<i>Artemisia stelleriana</i>	pelin	S	6–9	suho rastišče	VI–VII	40	okrasni srebrni listi
<i>Calamintha grandiflora</i>	čober	S	6–9	suho rastišče	VII–IX	30	purpurna
<i>Calamintha nepeta</i>	čober	S	7–9	suho rastišče	VII–IX	50	rožnata
<i>Campanula persicifolia grandiflora</i>	zvončnica	S, PS	5–9	suho ali vlažno rastišče	VI–VII	80	modra
<i>Campanula poscharskyana</i>	zvončnica	S, PS	7–10	suho ali vlažno rastišče	VI–IX	20	modro lila
<i>Geranium cantabrigiense</i> 'Berggarten'	krvomočnica	S, PS	6–12	suho ali vlažno rastišče	V–VII	30	roza
<i>Geranium cantabrigiense</i> 'Biokovo'	krvomočnica	S, PS	6–12	suho ali vlažno rastišče	VI–VII	15	svetlo roza
<i>Geranium hy</i> 'Brookside'	krvomočnica	S, PS	5–7	vlažno rastišče	VI–X	50	modra
<i>Geranium renardii</i> 'Philippe Vapelle'	krvomočnica	S, PS	6–9	suho ali vlažno rastišče	VI–VII	40	modra
<i>Gypsophilla paniculata</i> 'Schneeflocke'	sadrenka	S	3–5	vlažno rastišče	VII–VIII	80	bela
<i>Gypsophilla paniculata</i> 'Pink Star'	sadrenka	S	5–7	vlažno rastišče	VII–IX	80	rožnata, dvojen cvet
<i>Nepeta faassenii</i> 'Six Hills Giant'	mačja meta	S	5–8	suho rastišče	VI–X	50	svetlo modra
<i>Potentilla atrosanguinea</i> 'Red'	petoprstnik	S	6–9	vlažno rastišče	VI–VII	60	živo rdeča, srebrni listi
<i>Stachys byzantina</i> 'Big Ears'	čišljak	S	6–9	suho rastišče	VI–VIII	30	roza, srebrni listi
<i>Veronica incana</i>	jetičnik	S, PS	7–10	suho rastišče	VI–VII	30	modra, srebrni listi
<i>Veronica longifolia</i> 'Blauriesin'	jetičnik	S, PS	6–9	vlažno ali mokro rastišče	VII–IX	80	modra
<i>Veronica spicata</i> 'Red Fox'	jetičnik	S, PS	6–9	vlažno ali mokro rastišče	VII–VIII	30	rdeča